

3. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України : [гол. ред. В. Г. Кремень]. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.

4. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні : навч.-метод. посібник / за заг. ред. О. М. Коберника, Г. В. Терещука. Умань : СПД Жовтий, 2008. 212 с.

5. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору. Київ : Педагогічна думка, 2009. 520 с.

6. Кравець В. П., Кікінежді О. М., Шульга І. М. До проблеми гуманізації освітньо-виховного простору сучасної української школи. Освітологія. 2018. № 7. С. 15–21.

7. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс] / за заг. ред. М. Грищенко. Київ, 2018. 34 с. Режим доступу : <https://cutt.ly/tyKWb8D>

8. Основи стандартизації інформаційно-комунікативних компетентностей в системі освіти України: метод. рекомендації. Київ: Атіка, 2010. 88 с.

9. Педагогічні технології у безперервній професійній освіті / За ред. С.О. Сисосової. К., 2001. 502 с.

10. Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів в умовах хмаро орієнтованого навчального середовища/О.О.Грищенчук, І.В.Іванюк, О.Є Кравчина ,О.В.Овчарук та ін. НАПН України, Ін-т інформ. технологій і засобів навч. Київ: Літера ЛТД, 2019. 128 с.

11. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. Випуск 15. Редкол. І. А. Зязюн (голова) та ін. Київ – Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2007. 492 с.

УДК 008

О. В. Краченко, викладач

Харківський національний університет будівництва та архітектури
м. Харків, Україна

**ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»
У ТЕХНІЧНИХ ЗВО
ЯК СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ**

Євроатлантичний вектор сучасного розвитку України актуалізує проблему її входження у простір розвинутих країн, які мають високі освітні стандарти. Ідея якості освіти у відповідності до міжнародних стандартів стає провідною для прогресивних перетворень у галузі вищої освіти України [1]. Однією з важливих їх умов є студентоцентризований підхід до організації навчального процесу у ЗВО. У відповідності до Закону України «Про вищу освіту» він передбачає заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу, формування їх індивідуальної освітньої траєкторії у середовищі, яке побудоване на засадах взаємної поваги та партнерства [2]. Стандарти вищої освіти, які затверджуються у відповідності до Закону України від 18 грудня 2019 року, - «це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності...» Однією з таких вимог є перелік

обов'язкових компетентностей випускника. Законом компетентність визначаються як «здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей...» [2]. Їх набуття значною мірою залежать від методів викладання навчальної дисципліни, зокрема, ступеню їх інноваційності.

Соціальні та гуманітарні дисципліни, які викладаються у технічних університетах нашої країни, мають великий потенціал щодо забезпечення студентоцентрованого навчання. Цьому сприяють як їх ємний контент, так і можливості методичної варіативності у їх викладанні. Навчальні програми соціальних та гуманітарних дисциплін передбачають індивідуальні освітні завдання та використання інноваційних методів щодо їх засвоєння. Останні розробляються у відповідності до особистої зацікавленості, психологічних та когнітивних особливостей здобувачів вищої освіти. Викладання «Історії та культури України», «Політології», «Філософії», «Соціології» та ін. спрямовується на забезпечення загальної компетентності рівня бакалавр, яка полягає у «здатності зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій» [4]. Окрім цього, дисципліни соціального та гуманітарного спрямування можуть забезпечити переважну більшість загальних компетентностей, які мають соціальне спрямування, так звані «soft skills» (англ.).

Особистий досвід автора у викладанні історії та культури України включає в себе певні інноваційні підходи, якими варто поділитися та, у разі зацікавленості колег їх поширити. Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність», інновації для вищої школи можна визначити як новостворені і вдосконалені конкурентоздатні технології та послуги, а також організаційно-технічні рішення в навчально-педагогічному процесі, які суттєво покращують якість освітнього процесу та соціальної сфери [3].

Зокрема з навчальної дисципліни «Історія та культура України» пропонується проведення практичних занять в різних культурних середовищах Харкова. Зміна просторового та змістового контексту стимулює студентську активність та вимагає творчого підходу до виконання завдань. Здебільшого ідеться про три різноманітні локації: міське архітектурне середовище, художній музей та археологічний музей, які надають можливості реалізації інновацій у навчальному процесі при вивченні історії та культури України первісного суспільства та історії культури XIX-XX ст., зокрема художнього мистецтва та розвитку будівництва та архітектури.

На прикладі вивчення теми з культури XIX-XX ст. з використанням семінарів-екскурсій «Бекетовський Харків» можна розглянути інтерактивний метод засвоєння навчального матеріалу, який передбачає співбесіду академічною групою у кількості до дванадцяти екскурсантів у міському архітектурному середовищі. Передбачається, що кожен із студентів готується до цього заняття теоретично за загально оглядовим матеріалом та індивідуально, поглиблено вивчаючи історії створення та функціонування архітектурних будівель. Студентами здійснюється самостійна доповідь про кожну будівлю, біля якої зупиняються екскурсанти. Будівля розглядається у культурно-історичному контексті, про який розповідає викладач. Біля будівлі відбувається обговорення її архітектурно-історичної особливостей, здійснюється порівняння та з'ясовується культурне значення архітектурного об'єкту. У проведених таким

чином семінарських заняттях інновація полягає у концептуальному поєднанні не лише теорії та практики, а й у встановленні міжпредметних зв'язків, різноманітні методичних прийомів, поглибленні профілізації у навчанні студентів будівельно-архітектурних спеціальностей. Інноваційні методи використання поза-аудиторних культурних локацій сприяють набуттю декількох загальних компетентностей: «здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях»; «здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу»; «здатності до пошуку, обробленню та аналізу інформації з різних джерел»; «здатність до адаптації та дії в новій ситуації»; «здатності працювати в команді»; «прагненню до збереження навколишнього середовища». Таким чином, інноваційні методи дозволяють збільшити перелік загальних компетентностей, які зазвичай містять освітні програми, ефективно використовувати робочий час і, відповідно, підвищити якість надання вищої освіти здобувачам технічних ЗВО.

Література

1. Постанова Про утворення Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015р. №244. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/244-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення:
2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення:)
3. Про інноваційну діяльність : Закон України від URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> (дата звернення:
4. Наказ Міністерства освіти і науки України № 1076 від 04.10.2018р. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» для першого «бакалаврського» рівня вищої освіти URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>

УДК 378.16

О.П. Крот, доктор технічних наук, доцент

Т.С. Строгіна, завідувачка лабораторії

Харківський національний університет будівництва та архітектури
м. Харків, Україна

МЕТОДИКА І МЕТОДОЛОГІЯ ВИКЛАДАННЯ «ТЕХНОЕКОЛОГІЇ» В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

Процес викладання дисципліни, у тому числі і дистанційний, складається з вивчення теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань та проведення контрольного блоку. Оскільки учням потрібні заняття, щоб стимулювати їх інтерес до певної теми і залучити їх до процесу навчання, необхідно, щоб ці дії відповідали характеру поведінки, яку вони використовують для навчання. Багато студентів віддають перевагу читанню відповідної літератури, але що відбувається з тими, хто не дуже підходить для цього заняття. Необхідно проводити заходи в середовищі дистанційного навчання, які будуть охоплювати широкій спектр різних стилів навчання. Кожен студент навчається в своєму власному темпі і формі, тому кожен заслуговує, щоб інформація була представлена у тому вигляді, що відповідає його потребам. Складним моментом у ході дистанційного навчання є відсутність традиційних аудиторних занять, які дозволяють студенту ознайомитись з пристроями або технічним обладнанням. Варіантом вирішення такої проблеми при викладанні дисципліни